

МОТИВИ

към проекта на Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници

С Наредба № 38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници се уреждат изискванията към инвестиционните посредници, които се прилагат съответно и към кредитните институции, които предоставят инвестиционни услуги и извършват инвестиционни дейности. Съществена част от предмета на действащата наредба е регулирана от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), както и от делегирани регламенти на Европейския съюз, поради което съответните разпоредби от наредбата следва да се отменят, а разпоредбите, чието правно действие е съвместимо с новия регулаторен режим, следва да се запазят или да се изменят с цел съответствие с изискванията на нормативните актове от по-висока степен. Друга част от промените в действащата Наредба № 38 се налагат от установена в хода на надзорната дейност на Комисията за финансов надзор (Комисията) необходимост от изменения. Освен това се налага и въвеждане на изисквания, които към настоящия момент не са уредени в разглежданата наредба.

Предвид, че промените, които се налагат в посочената Наредба № 38, са съществени и многобройни, е изготвен изцяло нов проект на Наредба № 38 за изискванията на инвестиционните посредници, а Наредба № 38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници се предвижда да бъде отменена.

С проекта на нова наредба, освен изброените по-горе промени, се цели конкретизиране на изискванията към управителните и контролните органи на инвестиционните посредници, включително оценка на тяхната пригодност – поотделно и колективно, конкретизиране на изискванията към лицата, заемащи ключови функции, конкретизиране на изискванията към лицата по чл. 77 от ЗПФИ, включително определяне на критерии във връзка с оценяване на знанията и компетентността им, на допълнителни изисквания във връзка с оценката на уместност по чл. 78 от ЗПФИ, както и конкретизиране на изискванията към практиките на кръстосани продажби. При конкретизиране на изискванията са ползвани следните насоки, издадени от Европейските надзорни органи (ЕНО), които Комисията за финансов надзор е приела да спазва:

- ✓ Насоки за оценка на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции;
- ✓ Насоки относно практиките на кръстосани продажби;
- ✓ Насоки за оценяването на знанията и компетентността;
- ✓ Насоки относно определени аспекти на изискванията на MIFID за годност.

Осигуряване спазването на насоките се постига чрез въвеждане на съответните изисквания от тях в националното законодателство с подзаконов нормативен акт. По този начин се създават условия за задължително прилагане на изискванията от всички пазарни участници и съответно възможност за прилагане на надзорни мерки при неспазване на тези изисквания.

С проекта на нова наредба се предвижда отмяна освен на Наредба № 38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и на Наредба № 16 от 7.07.2004 г. за условията и реда за извършване на маржин покупки, къси продажби и заем на финансови инструменти (Наредба № 16).

Глава първа на проекта на наредба съдържа общи положения, като се посочва, че с наредбата се уреждат изисквания към инвестиционните посредници, финансовите холдинги и финансовите холдинги със смесена дейност с цел защита интересите на клиентите и осигуряване на прозрачност и стабилност на пазара на финансови инструменти, включително изисквания, свързани със сключването и изпълнението на договори с клиенти, както и с вътрешната организация. Предвижда се наредбата, с изключение на чл. 2-37, чл. 38 (относно ръководителя на звеното за управление на риска и ръководителя на звеното за вътрешен одит, съответно лицата, осъществяващи посочените функции) и чл. 39, да се прилага и за банките – инвестиционни посредници, когато предоставят една или повече инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности по чл. 6, ал. 2 и ЗПФИ.

С глава втора на проекта на наредба се конкретизират изискванията към управителния и контролния орган на инвестиционния посредник, на финансовия холдинг и на финансовия холдинг със смесена дейност, и оценката на пригодността. Предвидено е, че на всеки член на управителния орган, съответно на всеки член на контролния орган, се извършва оценка на пригодността, като едновременно с това се извършва и оценка на колективната пригодност на управителния и на контролния орган на инвестиционния посредник. По отношение на инвестиционните посредници по чл. 10, ал. 1 и 2 от ЗПФИ се въвеждат изисквания за оценка на пригодността и на лицата, заемащи ключови функции. Въвеждат се специфични изисквания към значимите инвестиционни посредници. Конкретните изисквания са заимствани от Насоките за оценка на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови функции, издадени от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) и Европейския банков орган (ЕБО). В обхвата на посочените насоки се включват финансовите холдинги и финансовите холдинги със смесена дейност, поради което те следва също да прилагат съответните изисквания.

Във връзка с чл. 15, ал. 8 от ЗПФИ в проекта на наредба са разписани текстове, които уреждат оценката на пригодността от Комисията и от заместник-председателя на Комисията, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“.

С глава трета на проекта на наредба се уреждат изисквания към вътрешната организация и предоставянето на информация на Комисията. С глава трета се уреждат и допълнителни изисквания към звеното за проверка на съответствието. Посочените изисквания на глава трета на проекта на наредба запазват като цяло изискванията на действащата към настоящия момент Наредба № 38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници.

С глава четвърта на проекта на наредба се уреждат изисквания във връзка с предоставяне на инвестиционни услуги. В изпълнение на чл. 77, ал. 6 от ЗПФИ са конкретизирани изискванията към лицата по чл. 77, ал. 1 от ЗПФИ, съответно по чл. 65, ал. 1, т. 1- 3 от проекта на наредба, които са заимствани от Насоките относно оценяването на знанията и компетентността, издадени от ЕОЦКП.

На основание чл. 81 от ЗПФИ в глава четвърта на проекта на наредба се уреждат изискванията към извършването на оценка на уместност, които са заимствани от Насоките относно определени аспекти на изискванията на MIFID за годност, издадени от ЕОЦКП.

На основание чл. 35, ал. 3 от ЗПФИ с глава пета на проекта на наредба се конкретизират изискванията към обвързаните агенти – физически лица и обвързаните агенти – търговски дружества.

С глава шеста на проекта на наредба се конкретизират изискванията към практиките на кръстосани продажби, като са заимствани от Насоките относно практики на кръстосани

продажби, издадени от ЕОЦКП. Изискванията се въвеждат във връзка с разпоредбата на чл. 74, ал. 3 от ЗПФИ.

С глава седма се въвежда изискване за информиране на клиента при възникване на задължение по чл. 145 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, като с посоченото изискване се запазва изискването по чл. 48 от Наредба № 38.

С глава осма се урежда редът за освобождаване на инвестиционните посредници от задължението им за публично оповестяване на лимитирани нареждания по чл. 88, ал. 1 от ЗПФИ, когато подаденото нареждане е голямо по обем в сравнение с нормалния пазарен обем, определен в член 4 от Регламент (ЕС) № 600/2014.

С глава девета на проекта на наредба се урежда дейността на инвестиционния посредник като регистрационен агент, като се запазват изискванията на действащата Наредба № 38.

С глава десета на проекта на наредба се урежда минимално съдържание на договора за маржин покупки и къси продажби, както и ежедневна отчетност и процедури във връзка с маржин покупки и къси продажби.

С глава единадесета на проекта на наредба се въвеждат изисквания към воденето на отчетност от инвестиционните посредници и като цяло се запазват изискванията на Наредба № 38.

С допълнителни разпоредби са дадени дефиниции на понятия, използвани в проекта на наредба.

С преходни и заключителни разпоредби се въвеждат срокове за извършване на обучение и оценка на пригодността на лица, назначени преди влизане в сила на наредбата, и за изготвяне на вътрешните правила, политиките и процедурите по наредбата.

В преходните и заключителни разпоредби се предвиждат изменения в чл. 15 на Наредба № 50 от 19.06.2015 г. за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им (Наредба № 50), които са с цел синхронизиране на Наредба № 50 с измененията и допълненията в чл. 61 на Закона за пазарите на финансови инструменти, направени със Закона за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти (обн., ДВ, бр. 83 от 2019 г.).

С преходните и заключителните разпоредби се предвижда отмяна на Наредба № 38 и Наредба № 16.

Проектът на наредба съдържа и три приложения, с които се уреждат минималното съдържание на информацията, която трябва да съдържат резултатите от извършените оценки на пригодност, списък на подлежащите на оценяване умения на членовете на управителните и контролните органи на инвестиционните посредници и примерен тематичен обхват на обучението на лицата по чл. 70, ал. 1 от проекта на наредба.

Осигуряването на прилагането на наредбата не е свързано с допълнителни разходи за поднадзорните лица извън произтичащите от настъпилите промени на законово ниво.

Разпоредбите на наредбата няма да имат пряко отражение върху бюджета на Комисията за финансов надзор.

С проекта на наредба ще се постигне по-ясно и детайлно уреждане на изискванията към дейността на инвестиционните посредници.

Проектът на наредба не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което не е приложена справка за съответствието му с европейското законодателство.